

γερμανούδι τό, Στερελλ. (Σιβ.)

Ἐκ τοῦ ἐθνικοῦ ὄν. *Γερμανός* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -οῦδι.

Γερμανός 4, ὁ ἰδ.

Γερμανόφιλος ἐπίθ. λόγ. κοιν.

Ἐκ τοῦ ἐθνικοῦ ὄν. *Γερμανός* καὶ τοῦ οὐσ. φίλος.

Ὁ φίλος τῶν Γερμανῶν, ὁ φίλα φρονῶν πρὸς τοὺς Γερμανούς.

γερματάκι τό, Πελοπν. (Λάμπ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γέρμα* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -άκι.

Μικρὰ πλευρά, πλαγιά ὄρους, μικρὸν τμήμα ἐπικλινοῦς ἐδάφους.

γερμεσές ὁ, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *yer mese*.

Εἶδος χαμηλῆς ἀγρίας δρυός.

γερμός ὁ, Λεξ. Βάιγ. Βλαστ. 364 ἑρμός Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *γέρνω*. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

1) *Γέρμα* 1, ὁ ἰδ., Νάξ. (Ἀπύρανθ.) — Λεξ. Βάιγ.: *Εἶδα* ἑρμός ἦτονε καὶ τό 'χυσες ὅλο μαζί κ' ἐκόντευγε νὰ μὲ πνίξης; Ἀπύρανθ. *Εἶδα* ἑρμός 'τον εὐτός κ' ἐκατάβρεξες τὸ γόσμο; αὐτόθ. 2) *Γέρμα* 3, ὁ ἰδ., Λεξ. Βλαστ., ἐνθ' ἄν. 3) Ἡ στροφή, τὸ γύρισμα Λεξ. Βάιγ.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. *Γερμοῦ* τοῦ, Πελοπν. (Τριφυλ.).

γέρνω κοιν. καὶ Ἀπουλ. (Καλημ.) Πόντ. (Ἰνέπ.) *γέρ-νου* κοιν. βορ. ἰδιωμ. Εὐβ. (Βρύσ. Κονίστρ. Κουρ. Κύμ. Ὁξύλιθ.) Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) *ἀγέρνω* Ἀπουλ. (Καστριν. Στερενατ.) — Λεξ. Βλάχ. *ἐγέρνω*, Ἀπουλ. (Καστριν. Μαρτ.) *ἐγέρνω* Ἀπουλ. (Μαρτιν.) *έρνω* Κάλυμν. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Ρόδ. (Κάστελλ.) *γέρω* Ἡπ. (Θεσπρ.) Θεσσ. (Βαθύρρ.) Σύμ. *γέρ-ρω* Καλαβρ. (Βουνὶ Γαλλικ. Μπόβ. Ροχούδ. Χωρίο Ροχούδ.) *γείρω* Κύπρ. — Λεξ. Μπριγκ. *γείρω* Κύπρ. Μεγίστ. Νίσυρ. — Λεξ. Μπριγκ. *γείρου* ἐν Τσακων. (Πραστ.) *γείρω* 'μα Τσακων. (Χαβουτσ.) *γιούρνω* Πελοπν. (Γέρμ. Μάν. Ξηροκ.) Ἀόρ. *ἐγείρω* 'σα Τσακων. (Πραστ.) *ἀγκείρω* Καππ. (Ἀνακ. Σινασσ.) Ἀόρ. *ἀγείρω* - *ἀγείρετε* Ἀπουλ. (Καλημ. Καστριν. Κοριλ.) Ἀπαρ. Ἀόρ. *γείρει* Ἀπουλ. (Καλημ. Καστριν. Κοριλ.) Μετοχ. ἐνεστ. *γέρ-ρον-δα* Καλαβρ. (Βουνὶ Γαλλικ. Μπόβ.) *γέροντα* Ἀπουλ. (Καλημ. Καστριν. Κοριλ. Μαρτ.) Ἀόρ. *γείροντα* Καλαβρ. (Βουνὶ Γαλλικ. Μπόβ. Χωρίο Ροχούδ.) *γείροντα* Ἀπουλ. (Καλημ. Καστριν. Κοριλ.) Μέσ. *γέρνομαι* Θράκ. (Βιζ.) Κάρπ. Κρήτ. *γέρ-ρομαι* Καλαβρ. (Βουνὶ Γαλλικ. Μπόβ. Ροχούδ. Χωρίο Ροχούδ.) Παθ. Ἀόρ. *ἡγέρτην* Κάρπ. *ἐγέρτηνα* Καλαβρ. (Βουνὶ Γαλλικ. Μπόβ. Χωρίο Ροχούδ.) *γέρτηκα* Θράκ. (Σαμακόβ.) *γέρτηκα* Θράκ. (Βιζ.) Προστ. παθ. Ἀόρ. *γέρτου* - *γερούτεστα* Ἀπουλ. (Καλημ. Καστρ.) *γέρτα* - *γερούστε* Καλαβρ. (Βουνὶ Γαλλικ. Μπόβ.) Ἀπαρ. παθ. Ἀόρ. *γερού* Ἀπουλ. (Καλημ. Καστριν. Κοριλ.) Καλαβρ. (Βουνὶ Γαλλικ. Μπόβ. Χωρίο Ροχούδ.) Μετοχ. ἐνεστ. *γέρ-ρόμενο* Καλαβρ. (Βουνὶ Γαλλικ. Μπόβ.) Παθ. Ἀόρ. *γερούντα* Καλαβρ. (Βουνὶ Γαλλικ. Μπόβ.)

Τὸ Βυζαντ. *γέρνω*, ὁ ἐκ τοῦ ἐπίσης Βυζαντ. *ἐγέρνω*, ὅπερ ἐκ τοῦ ἀρχ. *ἐγείρω*. Βλ. Γ. Χατζιδ., ΜΝΕ 1, 129-131. Ὁ τύπ. *γείρω* ἐκ τοῦ θέμ. τοῦ Ἀόρ. *ἐγείρω*. Ὁ τύπ. *γέρ-ρω* κατὰ προληπτ. ἀφομ. τοῦ ν. Ὁ τύπ. *γιούρνω* κατὰ σημασιολογικὸν συμφυρμόν πρὸς τὸ *γυρῶ* - *γιουρῶ*.

Α) Μεταβ. 1) Ἐγείρω, σηκώνω Ἀπουλ. (Καλημ. Καστριν.) Σέριφ.: *Ἐγείρε* λιὸ τὰ μάτια, τὴν εἶδε τσαὶ εἶπε (ἐσήκωσε λίγο τὰ μάτια, τὴν εἶδε καὶ εἶπε) Καλημ. Αὐτός βορεῖ νὰ γείρη μιὰ βέτρα; (ἀδυνατεῖ ἔνεκα γήρατος νὰ σηκώση λίθον) Σέριφ. *Γέρνω* ἓνα λ-λίσარი (=σηκώνω ἓνα λιθάρι) αὐτόθ. *Ἀειρο* τὸ μιούλι (=ὑψώσε τὸ ποτήρι) αὐτόθ. *Ἀ* κ-καὶ *γείρε* τὸ παιδί (πήγαυε καὶ σήκωσε τὸ παιδί) Καστριν. 2) Κάμνω κάποιον νὰ κλίνη πρὸς τὰ κάτω, δίδω κλίσιν πρὸς τὰ κάτω εἰς τι ἀντικείμενον σύνθηθ. καὶ Καλαβρ. (Βουν.) Τσακων.: *Μὲ γέρ-ρει* ὁ ὕπλο (=μὲ γέρνει ὁ ὕπνος) Βουν. *Ἀμ-μὲ γείρη* ὁ ὕπλο, *κιουμουμαι* (=ἂν μὲ γείρη ὁ ὕπνος, ἂν μὲ κάμῃ νὰ κλίνω, κοιμουμαι) αὐτόθ. *Γέρνω* τὸ βαρέλι - τὸ κανάτι - τὸ ποτήρι - τὸ κορμί - τὸ κεφάλι σύνθηθ. *Γείρε* τὸ σταμνὶ νὰ πιῶ μιὰ ὀλιὰ νερό Κρήτ. (Σητ.) *Γείρε* τὸ τσικάλι νὰ σοῦ βάλλω τὸ φαῖ αὐτόθ. *Γείρνα* τὸ βουκάλι νὰ πέσῃ τὸ μέλι Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) *Γείρε* τὴν βαρέλα νὰ χιουθῇ ὅλο τὸ νερό αὐτόθ. *Φουβάτ'* νὰ γείρ' τοῦ ρουῖ, νὰ μὴ βέσ' πολὺ λάδ' 'ς τοῦ φαῖ Εὐβ. (Ἀκρ.) *Μωρ'*, ἀποῦ-ρίζου μὴ 'είρης τὴ γουκνουκιά νὰ χυθῇ τὸ λάδι (ἀποῦρίζου =πρόσεχε, κουκνουκιά=δοχεῖον ἐλαίου) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) *Μὴ δὲ γέρνης* τὸ πιάτο, θὰ σοῦ χυθῇ τὸ φαῖ Εὐβ. (Βρύσ.) *Γείρ'* τὸ γυαλὶ νὰ μπαῇ τὸ ποῦμα (γείρε τὸ μπουκάλι νὰ ἐξέλθῃ τὸ πῶμα) Τσακων. *Μὴ γέρης* τὴν βάρκα, *γιατὶ* 'ὰ βουλ-λίσουμε Σύμ. *Γέρνε* τὴν γεφαλὴ σου κάτω Κρήτ. (Σητ.) || Φρ. *Τὰ γείραμ* τὰ βαρέλια 'δῶ κ' ἓνα μῆνα (τὸ κρασί ἐσώθη πρὸ μηνός) Εὐβ. (Ἀκρ. Ψαχν.) *Γείρατι* τ' *βακίρα* (ἐγείρατε τὸ χάλκινον δοχεῖον τὴν τελευταίαν στιγμὴν κατεστρέψατε ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἐδημιουργήσατε) Λέσβ. (Πολυχνίτ.) — *Δὲ γέρνω* τὸ κεφάλι (δὲν ὑποτάσσομαι) Λεξ. Πρω. Δημητρ. Συνών. φρ. *Δὲ σκύβω* τὸ κεφάλι. || Ἀσμ.

Κυπαρισσάκι μ' ἀφηλὸ πού 'σι 'ς τὴν Ἀγία Λαύρα, γιὰ γείρε τὰ κλωνάρια σου πίνου 'ς τὰ φυλλοκάρδια Λῆμν. — Ποιήμ.

Ὁ Ὀλύμπος ἐκοίταξε τὴν ὁμορφὴν τὴν Ὅσσαν καὶ γέρνει, γέρνει τὴν κορφή καὶ τὴν φιλεῖ 'ς τὸ στόμα Ἀ.Βαλαωρ., Ἔργ. 2, 105.

Βλέπεις ἢ δύναμή μου

δὲ φθάνει. Τὰ γεράματα μὲ πλάκωσαν, μὲ γέρνουν Ἀ.Βαλαωρ., ἐνθ' ἄν, 3, 28.

Θανάτου ἐτιὰ πού τὰ κλωνάρια γέρνεις Δ.Σολωμ., 137. Ἡ σημ. καὶ Βυζαντ. Πβ. Ἰμπέρ. καὶ Μαργαρ. στ. 666 (ἐκδ. S. Lambros, σ. 278) «ἐγέρνει τὰ βαρέλια νὰ ἰδῇ νὰ ἐξεϊκάσῃ». β) Χύνω ὑγρὸν ἐκ δοχείου τὸ ὅποιον κρατῶ μετέωρον καὶ κεκλιμένον Ἀστυπ. Θεσσ. (Ἀϊβάν.) Θήρ. Κάλυμν. Κρήτ. (Ἀνατολ. Κακοδίκ. Πεδιάδ. Σητ. κ.ά.) Κύπρ. (Αἰγιαλ. Μένουκ.) Κῶς (Καρδάμ. Κέφαλ. Πυλ.) Νίσυρ. Στερελλ. (Αἰτωλ. Τριχων.) Σύμ.: *Γέρνα* μὲζὸν οἱ δράτσοι ν-νερό ν-τζαὶ πλύθητε (ἔχυναν πλέον οἱ δράκοι νερό καὶ πλύθηκε) Ἀστυπ. *Γείρι* μ' λίγου νερό Ἀϊβάν. *Πάει* ἢ *μάννα* του νὰ πιάσῃ τὴ στάμνα νὰ τοῦ γείρη νὰ νιφτῇ Θήρ. *Ἀνε* σουλήσῃ τὸ ν-νερό, 'ὰ τὸ 'είρωμε πά' 'ς τὸν νάτθο (=ἂν θὰ κυλήσῃ τὸ νερό, θὰ τὸ χύσωμεν ἐπάνω εἰς τὴν στάχτην) Κάλυμν. *Γέρνε* μου νερό νὰ πλυνῶ Κρήτ. *Τὴν* ἰδιαμένη *στιμὴ* ἐδάκαρα καὶ *τῇ* γέρνα νερό κρυγιό 'ς τὴν γεφαλὴ τῆς (τὴν ἰδιαμένη *στιμὴ*=ταυτοχρόνως, ἐδάκαρα=ἤρχισα) Ἀνατολ. *Πάει* καὶ *λέει* τοῦ τυροκόμο νὰ τοῦ γείρη νερό νὰ λουστῇ Κακοδίκ. *Γέρνε* νὰ πλύνωμε τὸ τσικάλι Σητ. *Ἐγεί-ρὲν* του τζαὶ μέσ' 'ς τὸ στόμαν νερόν τῆς ἀθάνατης πηγῆς Κύπρ. *Σὰν* λούν-νεται, γείρνει νερόν πάνω του μὲ τὸν *μαστραπ-πᾶν* τσαὶ φεύκουν οἱ σαπουν-νιές Αἰγιαλ. *Γέρνουν* τζαὶ λ-λίον νερόβ βραστόν Μένουκ. *Γείρε* λ-λίον λ-λάιν 'ς

τῇ σ-σαλάαν (χῦσε ὀλίγον λάδι εἰς τὴν σαλάταν) Καρδάμ. Γεῖρε μου νὰ πλύν-νω τὰ σέογρια μου αὐτόθ. Ἐπῆς νγαὶ τοῦ γέρνω νερό Κέφαλ. Γέρονμέ ντου συνέχεια κρύο ν-νερόμ 'πὸ τοὺς κουβάδες Πυλ. Ὡς τ'ν πόρτα στέκιτι ἓνα πιδὶ καὶ γέρῃ νιρὸ ἀπ' τοῦ μπουτσ'νάρ' μκιανῆς ποντίστρας ἄκουπα (μπουτσ'νάρ' = δοχεῖον ὕδατος, ἄκουπα = ἀδικόπως, συνε-χῶς) Αἰτωλ. Γεῖρι μ' νὰ ῥ'φτοῦ Τριχων. Ἐγὼ, πατέρα, εἶδα τὸ φενγάρι κ' ἓνα ἄστρο κ' ἐπιασε τὸ φενγάρι κ' ἐγειρε τοῦ ἄστρου νὰ πλυθῇ (ἐκ παραμυθ.) Νίσυρ. Γεῖρε μου κομ-μαῖν νερόν (κομμαῖν = ὀλίγον) Σύμ. || Ἄσμ.

Πάνω 'ς τὰ τριαδαοχτὼ ἤπεσα λιγωμένους

κ' ἐγέρνασι μου τὸ νερό, μὰ 'γὼ 'μου 'βοθαμένους
Κρήτ.

Στήνει τραπέζιν, βάλ-λει τους τσαέρες κι ἀκκουμποῦσι
χρουσὸν γκυαλ-λιν 'ς τὸ χέριν τους καὶ γείρνει τους νὰ πιούσι
Κύπρ.

Σταμνιά νερό τῆς γέρνουσι γιὰ νὰ συφ-φέρ' ὁ νοῦς της
Νίσυρ. — Ποιήμ.

"Ὅπως μιὰ πέτρα 'ς τὴν φωτιὰν ποὺ καίεται κι ἀσπρίζει
κι ὡς ποὺ τῆς γείρνεις τὸ νερόν ἀφρίζει, τιτσιρίζει
Χ.Παλαῖς., Θάνατ. Εἰρήν., 13.

Τότε αὐτὸς ἐζήτησεν νερόν γιὰ νὰ τοῦ γείρῃ

κ' ἐκείνη τὸ κατάλαβεν πὼς ἔν' γιὰ νὰ τῆς φύγῃ
Χ.Σταύρου, Διπλοῦς φόν., 4. Συνών. χύνω. 3) Δίδω πλα-
γίαν κλίσιν εἰς ολονδήποτε πρᾶγμα ἢ ἀντικείμενον κοιν. καὶ
Τσακων.: Γέρονω τὴν πόρτα-τὸ παράθυρο. Γεῖρε τὴ βόρτα,
γιατὶ εἶναι κρύο κοιν. Ἐτσά θὰ γείρω τίς πόρτες Σίφν.
Γεῖρε τὸν πόρε (κλείσε τὸν πόρον, τὴν θύραν) Τσακων.
Ἰὰ εἶρε τὴν αὐλόπορτα, νὰ ψάξωμε μιὰ στιμῆς νὰ βρω-
μεν εὐτὰ βοῦ θές Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Ἐίρετε τὴ βόρτα 'ιατὶ
κάνει κρύο αὐτόθ. β) Δίδω ὀρίζοντιαν κλίσιν, κατακλίνω,
ἐξαπλώνω τι, τοποθετῶ Ἀπουλ. (Καλημ.) Πελοπν. (Κυ-
νour.) — Ἀ.Βαλαωρ., Ἔργα 2, 155: Δεπὸί σταν-ρών-roune
τὰ ροῦχα καὶ ποί 'ὰ συνών-νω καὶ ποί 'ὰ στιρέω καὶ ποί
'ὰ γέρνω (δεπὸί = Ἰταλ. *de poi* = ἀφοῦ, ποί = Ἰταλ. *poi* =
ἐπειτα, στιρέω = Ἰταλ. *stigare* = σιδερώνω· ἀφοῦ στεγνώ-
σουν τὰ ροῦχα, κατόπιν τὰ μαζεύω, ὕστερα τὰ σιδερώνω καὶ
κατόπιν τὰ τακτοποιῶ εἰς τὸ μπαούλον) Καλημ. || Παροιμ.
Γιὰ ἴσια πέρα γείρτε τον, δὲν ξέρω τί μὲ βρίσκει (ἐπὶ τοῦ
λαμβάνοντος προκαταβολικῶς τὰ ἀναγκαῖα μέτρα πρὸς ἀπο-
φυγὴν μελλοντικῶν δυσχερειῶν. Ἡ παροιμ. ἐκ δημόδους
ἄσματος περιγράφοντος τὴν παράκλησιν συζύγου ἱερέως νὰ
μὴ θάψουν τὸν σύζυγόν της καθήμενον, κατὰ τὸ κρατοῦν διὰ
τοὺς ἱερεῖς ἔθιμον, ἀλλὰ κατακεκλιμένον διὰ τὸ ἐνδεχόμενον
δευτέρου γάμου της) Κυνour. || Ποίημ.

Μέρα καὶ νύχτα ἀκοίμητο τ' ἀλέτρι του δουλεύει,
ἐσυνεπῆρε τὸ βλαστό, τὸν ἐγειρε 'ς τὸ χῶμα

Ἀ.Βαλαωρ., ἔνθ' ἀν. γ) Ἐπὶ νεοδημήτου οἰκίας, δίδω τὴν
τελευταίαν κλίσιν, κατασκευάζω τὴν ἐπικλινῆ στέγην Χίος:
Τὸ ἐγειρε τὸ σπῆτι. 4) Δίδω στροφὴν εἰς πρόσωπον, ζῶον
ἢ πρᾶγμα, στρέφω, γυρίζω πολλαχ. καὶ Καλαβρ. (Μπόβ.)
Τσακων.: Τὰ γείραν τὰ γίδια κατ' τὴν Πέτρα μέσα Στε-
ρελλ. (Παρνασσ.) Ἐγειρι τὸ λαγὸ τὸ σ' ἄλλι αὐτόθ. Ἐγείρ-
τῃς τὸν ὄνε τάνου (ἐγύρισε, ἥλλαξε τὴν κατεύθυνσιν τοῦ
ὄνου πρὸς τὰ ἄνω) Τσακων. Θὰ τὰ γείρω τὰ βόγια 'ς τὸ
βουνό Πελοπν. (Σουδεν.) Τ' ἄρπαξι καὶ τὰ 'γειρι δρουμῆς
'ς τοῦ κουτρώφ' (ἐνν. τὰ βόδια, τὰ πρόβατα κλπ.) Εὐβ.
(Ἀκρ.) Τ'ς πῆγαν κυρ' γῶντα ὡς κριατάν' 'ς τ' ῥάχ'. Τ'ς
ἐγειραν κατ' Στερελλ. (Αἰτωλ.) Γεῖρι του λίγου τοῦ κριβ-
βάτ' Θεσσ. (Ἀιβάν.) Τό 'γειρε τὸν κατήφορο κυνηγῶντας
τὸ στοιχειὸ μὲ τὸ σπαθὶ (ἐνν. ὁ Ἅγιος Γεώργιος) Πελοπν.
(Βούρβουρ.) Πήγαινε νὰ γείρῃς τὸ νερό Πελοπν. (Κάμπος

Λακων.) Γεῖρ' τ' αὐλάκ' (στρέψε ἄλλοῦ τὸ νερόν τοῦ ἀρ-
δευτικοῦ αὐλακός) Τῆν. Ὅταν ἔβρεχε, πηγαίναμε καὶ γέρ-
ναμε τὸ χωράφι (ὠργώναμεν τὸ χωράφι, προετοιμαζάμεν
αὐτὸ διὰ σποράν) Ἀντίπαρ. Τό 'γειρες τὸ χωράφι; Πάρ. Ἐ-
γειραν κάμποσον ἀσβέστην ἄσβηστον μὲ τὸ νερόν τ'ς ἐ-
κροῦσαν τους (ἀνεκάτεψαν μὲ νερόν ἀσβέστην ἄσβηστον καὶ
τοὺς ἐκτύπησαν) Κύπρ. — Ἦταν ὦρα ποὺ θὰ 'γεροναν τὸ
κοπάδι τὰ βόδια 'ς τὸ χωριὸ ἀπ' τὰ βουκολεῖα οἱ βοῖδολάτες
κάτω Κ.Πασαγιάν., Μοσκ., 24. Ἄν ὁ ἀετὸς ἔχη μικρὰ 'ς
τὴ φωλιά του, ἀρπάζει τὸ πρᾶμα 'ς τὰ νύχια του καὶ τὸ
γέρνει 'ς τὰ βράχια (πρᾶμα = πρόβατον ἢ ἐρίφιον) Δ.Λου-
κόπ., Ποιμην. Ροῦμελ., 146. Δὲ μοῦ 'ταξες πὼς θὰ τὴν
ἀπαρτήσῃς γιὰ τὴν ἀγάπη μου; Ἐγειρες τώρα τὴ γνώμη
σου; Νουμ. 333, 3. || Φρ. Γέρονω βουγάδα (ἐπιχέω εἰς τὰ
πρὸς πλῆσιν ροῦχα θερμὸν ὕδωρ μετὰ τέφρας ἀναμειγνύμε-
νον καὶ κατασταλαχμένον, ἀλισσίβαν) Κρήτ. Γέρονω τήμ-
βουάδα Κῶς (Καρδάμ.) || Ἄσμ.

Χίλιες φορές ἐσκέφτηκα γιὰ νὰ σ' ἀπαρτήσω

μὰ εἰν' ἡ ἀγάπη σου γλυκεῖα κι ὅλο μὲ γέρνει πίσω
Κέρκ. (Κάτω Γαρ.)

Γεῖρε, παπᾶ, τὰ στέφανα καὶ βάρ'τα τῇ κουβάρας
Κέρκ. (Συναρᾶδ.)

Καὶ τὸ μικρὸ ἀρχοντόπουλο, | μικρὸ καπετανόπουλο,
μáιδε τὸ κατέλο γέρνει, | μáιδε τὸ παραστραβαίνει
Πελοπν. (Δίβρ.)

Ἐφτὰ ἀλυσιδκιές χρυσᾶ γέρνει τες τοῦ λαιμοῦ της
Κύπρ.

Βάστα, βοσκέ, βοσκόπουλε, καὶ τὰ σφαχτὰ σοῦ πῆρα.

— Γιὰ πέ μ', ἀηδόνι τῇ κορφῇ, σὲ ποιᾶ γοοφῇ τὰ γείρα;
Κρήτ. β) Παρακάμπτω τοπικόν τι ὄριον, κάμπτω, στρέφω
Εὐβ. (Ἀκρ.) Ἦπ. Κάμπ. Κύπρ. Ρόδ. Σίφν.: Τὸν πῆρι τοῦ
μάτ' μ' π' ἐγειρι τ' ῥάχ' Ἀκρ. Κι ὄντ' ἐγειρα τὴ ῥάχη
Ἦπ. Αὐτὸς ἤγειρε 'ς τὸ καμπαναρεῖο (ἐκαμψε τὸ κωδωνο-
στάσιον, ἔστριψεν εἰς τὸ κωδωνοστάσιον) Σίφν. Ἐγειρεν τὸ
χωριὸ (ἐφυγεν εἰς τὸ χωρίον) Ρόδ. Ἐγειρεν τὸ στάβλο (ἐπῆ-
γε εἰς τὸν στάβλον) αὐτόθ. Ἀμα γείρῃς τὸ βουνό, ἔν' νὰ
'δῇς τὸ χωροκὸν Κύπρ. || Ἄσμ.

Πόθε ν' ἀνέβω τὸ βουνό, νὰ γείρω τὸ λαγκάι,
νὰ κυνηγήσω τὸ λαό, νὰ τὸν τυροκομήσω;

Κάρπ.

Πετρίτζιν μου κακ-κουριστόν, ποὺ γείρνεις τὸ λαόνι,
πέ μου ποῦ πίν-νεις τὸ νερό νὰ πάω νὰ πκιῶ τ'ς ἐγιώνι;
(κουκ-κουριστόν· αὐτὸ ποὺ κκκκαβίζει, κελαιδεῖ, λαόνι =
κοιλιάς, ἐγιώνι = ἐγὼ) Κύπρ.

Σαράντα πέντε γερανοὶ ἐεῖραν τὸν Ἀκάμαν

κι ὅσοι μ' ἐφοβερίζασιν, τίποτες 'έν μου 'κάμαν

αὐτόθ. γ) Ἐπὶ πλοίου τοιχίζω, ἐγκλίνω Ν.Κοτσοβίλ.,
Ἐξαρτ. πλοίων, 128 — Λεξ. Γαζ.

β) Ἀμτβ. 1) Ἐχω ἢ λαμβάνω κλίσιν, κλίνω πρὸς τὴν
ἐτέραν κατεύθυνσιν, ἀποκλίνω κοιν. καὶ Πόντ. (Ἰνέπ.) Τσα-
κων.: Γέρνει ὁ τοῖχος - τὸ δέντρο - τὸ κλωνάρι - τὸ καντάρι
- ἡ ζυγαριὰ - ἡ πλάστιγγα - ἡ βάρκα κοιν. Ἐγειρε νὰ πάρη
λιθάρι Ἦπ. (Θεσπρωτ.) Γέρνει ἀπὸ τὸν ἓνα νῶμο Πελοπν.
(Κίτ. Μάν.) Μήγ-γέρνης 'πὸ τήμ-πάνδαν Κῶς (Καρδάμ.)
'Ἡ γεφαλὴ του γέρνει 'ς τήμ μίαν πάνταν Κύπρ. Ἐγιουρα
νὰ ἰδῶ κ' ἔπεσα Πελοπν. (Πλάτσ.) Ἐχον γείρ' Μακεδ.
(Δρυμ.) Τὸ καίτ' γέρνει Ψαρ. Τὰ δεδρά γέρνουν ἀπὸ τὸ
γάματο (οἱ βελανιδιές κλίνουν ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ καρποῦ)
Κρήτ. Ἀγειρε τὸ κυπαρίσσι Κύθηρ. Τὰ κλωνάρια τοῦ δέν-
τρου ἠγέρνανε Ἰων. (Κρήν.) Ἐγειραν τὰ κλώνια τοῦ βα-
σιλικοῦ Μεγίστ. Ἡ μ' ἰλιὰ ἔχ' πουλλὰ μῆλα κ' ἐγειραν τὰ
κλωνάρια, κουντεῦ'ν νὰ σπάσ'ν Ἦπ. (Πλατανούσ.) Τὸ σι-

τάρι ἤγειρε καὶ θέλει θέρο Κεφαλλ. *Γέρνει* τὸ φόρτωμα τοῦ γαϊδουριοῦ Πελοπν. (Τριφυλ.) *Γέρν'* τοῦ μ'λάρ' (κλίνει τὸ φορτίον πρὸς τὸ ἓν μέρος) Εὐβ. ("Ακρ.) "Αγειρε τὸ ζῶ Κύθηρ. "Ηγειρε τὸ ντζῶ Πάτμ. "Ιγέρν' τοῦ ἄλογου Μακεδ. *Εἶμι* γειρμένου τ' ἄλογου, δὲν τοῦ βλέπ'ς; Στερελλ. ("Αχυρ.) *Γέρνει* ὁ γάδαρος καὶ δὰ ξεσομαρίση Κρήτ. (Νεάπολ.) *Πλὰ βαρύ* 'ναι τὸ ἓνα μιγόμεν καὶ γέρνει ὁ γάιδαρος αὐτόθ. *Γέρνει* ὁ ἄδαρος καὶ θὰ δουβάρη τὸ σομάρι Νάξ. ("Απύρανθ.) *Γιούρνει* τὸ μουλάρι, θὰ ξεσομαρίση Πελοπν. (Ξηροκ.) *Τρέχα κ'* ἔγειριν τοῦ γονμάρ' Μακεδ. (Φυτ.) *π' ὄνε* ἐρι γείρου, ὃ σ' ὄροῦ; (ὁ γάιδαρος γέρνει, δὲν βλέπεις;) Τσακων. *Τὸ μάξι* ἔ' γύρουντα (τὸ μουλάρι γέρνει, γέρνει τὸ σαμάρι του) αὐτόθ. *Εἶμι* γιρμέν' ἢ μιρὶά ἀπ' τὴν ὥρα π' φόρτουσα Στερελλ. ("Αχυρ.) *Γέρνει* τὸ πέζο Ζάκ. *Γέρνει* τὸ φορτὸν (τὸ φορτίον) Τήλ. *Γέρα* ἂ μία πλευρὰ (γέρνει τὸ ἓνα πλευρόν, τὸ φορτίον) Τσακων. (Χαβουτσ.) *Γέρνει* πουλὺ ἢ παλάντζα Εὐβ. ("Ακρ.) "Εγειρι τ' ἀγκουνάρ' ἀπ' τοῦ σπὶτ' Μακεδ. (Κοζ.) *Γέρνει* ὁ τοῖχος καὶ θαρῶ πὺς δὰ χαλάση Κρήτ. ("Αγιος Γεώργ.) *Γέρνει* πολὺ ὁ τόπος (=ἔχει κλίση) Κέρκ. ("Αργυράδ.) *Γέρνει* τοῦ μέρους κὶ γλιστράου Εὐβ. ("Ακρ.) "Εκεῖ πὸ 'κράτα τὸ κατοστάρι, ἔγειρε λιγὰ καὶ τοῦ 'χιούθη τὸ λάδι Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) *Πρόσεχε* τὴν τσαέραν σου, γιὰτὶ 'ἐν κάθεται καλὰ τζαῖ ἐν νὰ γείρη Κύπρ. "Εγείρτ' σε ἂ κουρία τῷ ἔτσεχύτ'ε τὸ ὕο (ἔγειρεν ἢ στάμνα καὶ ἐχούθη τὸ ὕδωρ) Τσακων. "Εγειρι τοῦ κανάτ' κὶ χύθ' κὶ τοῦ ριρὸ Εὐβ. ("Ακρ.) "Ηειρε *g'* ἐχούθη *ὄλο* δὲ κρασι Νάξ. ("Απύρανθ.) *Γέρνουν* τὰ νερά Χίος. Καθὼς γέρνουνι τὰ ριρὰ οὐρίζ' τοῦ χουριό (καθὼς κλίνουν τὰ νερά ὁροθετεῖται τὸ χωρίον) Στερελλ. (Αἰτωλ.) *Γέρν'* ἢ μύτ' τ'ς σὰν τοῦ γιρακιοῦ Θεσσ. (Βαθύρρ.) "Ο κάλυκας γέρνει καὶ δὲν εἶναι καλοβιδωμένος (ὁ ἐκ λευκοσιδήρου σωλὴν ἔχει κλίση καὶ δὲν ἔχει στερεωθῇ καλὰ) Κρήτ. ("Αγιος Γεώργ.) || Φρ. "Ηειρε τὸ γατήφορο (ἤρχισε νὰ καταβάλλεται σωματικῶς, νὰ χάνη δυνάμεις) Νάξ. ("Απύρανθ.) *Γέρν'* ἢ καρδιά του (ἐξασθενεῖ, ἀδυνατίζει) Σίφν. *Εἶμι* γιρμέν' ἢ καρδιά μ' (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Σάμ. || Παροιμ. φρ. "Οπου 'έρνει ἢ βελάδζα, κλίνει εὐτὸς πάδα (πάντοτε εὐρίσκεται μετὰ τὸ μέρος τοῦ κρατοῦντος πολιτικοῦ ἀνδρός) Νάξ. ("Απύρανθ.) *Λίγα λόγια κ'* ἢ βάρκα γέρν' (δὲν χρειάζομαι πολὺ διὰ νὰ ἐρεθισθῶ, ἐκμανῶ) Σάμ. || Παροιμ. "Α δὲ 'έρνη ἄδαρος, πέτρα δὲ δαξιδεύει (προϋπόθεσις ἐνὸς γεγονότος εἶναι ἓν ἄλλο) Νάξ. ("Απύρανθ.) "Οταν γείρη τοῦ σαμάρ', τότε φαίνονται οἱ πληγές (ἐπὶ ἐλαττωμάτων τὰ ὅποια ἀποκλύπτονται δοθείσης εὐκαιρίας) Μακεδ. (Καταφύγ.) *Γιὰ* νὰ κόβη δρόμο ἢ βάρκα, λίγο ἢ πολὺ θὰ γέρνη (ὁ θέλων νὰ ἐπιτύχη εἰς τὸν βίον, ὑποχρεοῦται νὰ προβαίνει εἰς ὑποχωρήσεις) Κεφαλλ. "Ετσι γείρει τὸ δέδρο, ἔγειρε (ἐπὶ τοῦ δυσιάτου τῶν νόσων κατὰ τὸ γῆρας) αὐτόθ. "Οπου φουσᾷ ὁ ζέφυρος, ἄς γέρνη καὶ ἡ πρῶρα (πρέπει νὰ φερώμεθα κατὰ τὰς περιστάσεις) 'Ι.Βενιζέλ., Παροιμ.² 225, 715) || "Ασμ.

Κουντούλα, νουστιμούλα, γέρν' ἢ κουρπάδα σου κὶ πχοιός θὰ τὴ γλιντήση τὴν οὐμουρπάδα σου; Εὐβ. ("Αγία "Αν.)

Νὰ βγῇ ἢ κόρη λεμονιά κὶ ὁ νέος σουπ-πάρισ-σι κάθε Λαμβρὴν γαὶ Κερζακή. κάθε καλὴν ἡμέρα νὰ γέρνη ὁ σουπ-πάρισ-σος πάνω 'ς τὴν νεραζ-ζούλ-λᾶ Κῶς (Πυλ.)

"Εγείραν τὰ 'κονίσματα καὶ σβῆσαν τὰ καθήγια Κρήτ. — Ποιήμ.

Κ' ἐκεῖθε ποὺ διαβαίνουνε, ξαφνίζονται τὰ δέντρα καὶ γέρνουνε νὰ τὸν ἰδοῦν κ' ἐκεῖνος πάντα φεύγει 'Α.Βαλαωρ., "Εργα 2, 114.

Ταπεινότητα σου γέρνει | ἢ τρισάθλια κεφαλή.

σὰν πτωχοῦ ποὺ θυροδέρνει | κ' εἶναι βάρος του ἢ ζωὴ Δ.Σολωμ., 4. "Η σημ. καὶ παρ' "Ερωτοκρ. Β 1578 (ἐκδ. Σ.Ξανθοῦδ.) «ὁ καβαλλάρης ἤγερεν σὲ μιὰ μεριὰ κ' εἰς ἄλλη». Συνών. ἀποκλίνω, βαγίζω Α1, βαρῶ 5, κλίνω, σκύβω. β) Κυρτοῦμαι, γηράσκω Θράκ. (Μάδυτ.) Κρήτ. Κύπρ. Μῆλ. Στερελλ. ("Αχυρ. Φθιώτ.): "Εγειρι πιά (ἐκαμπούρισε) Μάδυτ. *Γέρν'* τοῦ κουρμί τ'ς Φθιώτ. "Εγειρι τοῦ κουρμί μ' τώρα ἰμένα (ἐγήρασα) "Αχυρ. "Εγειρε πικρὸν Κύπρ. *Παράκαιρα* ἔγειρε ὁ κακόμοιρος Μῆλ. || "Ασμ.

"Σ τοὺς ἐξήδα καθουρώνει, τὰ ραβδιά του συμμαζώνει,

'ς τσ' ἐβδομήδα γέρνεται κὶ ὀρνιθοτυφλώνεται,

'ς τσ' ὀγδοήδα δὲ φελᾶ, μόνο τὸ ψωμί χαλᾶ

(ἐπὶ τῶν ὑπερβαινόντων τὸ ἐξηκοστὸν τῆς ἡλικίας των) Κρήτ. Συνών. καμπουριάζω, λυγίζω. γ) "Επὶ τῶν οὐρανίων σωμάτων ἢ ἐπὶ τῆς μεταβολῆς τοῦ χρόνου τῆς ἡμέρας ἀπὸ τοῦ ἀπογεύματος, κλίνω πρὸς τὴν δύσιν, δύω κοιν. καὶ Καλαβρ. (Μπόβ.): "Εγειρ' ὁ ἥλιος κοιν. "Εγειρι οὐ ἡλίους κοιν. βορ. ἰδιωμ. "Ηειρεν ὁ νήλιος, ὅπου κὶ ἂν εἶναι θὰ βραδυάξῃ Νάξ. ("Απύρανθ.) "Ο ἥλιος ἄγειρε Κύθηρ. "Εγίονρε ὁ ἥλιος Πελοπν. (Γέρμ. Μάν.) *Γέρ-ρει* ὁ ἥλιος Μπόβ. "Εγειρ' οὐ ἡλίους, εἶμι λειδ'νὸ Στερελλ. ("Αράχ.) *Μόλις γείρη* ὁ ἥλιος, ξεξεύουμε τὰ βόδια Πελοπν. (Κλειτορ.) "Εγειρι τοῦ φηγάρ' κὶ σὶ λ'γάκ' θὰ ξημιρώσ' Εὐβ. ("Αγία "Αν.) *Γέρνουντα* τοῦ φηγάρ' (καθ' ἣν ὥραν ἢ σελήνη ἐκλινε πρὸς τὴν δύσιν) Στερελλ. (Παρνασσ.) *Τὸ φηγάρι* ἄρτε ἔγειρε, πρίτα νὰ γείρη, ἔλαμβε (τὸ φηγάρι τώρα ἔδωσε, πρίν νὰ δύσῃ, ἔλαμπε) Μπόβ. *Σὰ γείρ'* οὐ ἄστερας (ὅταν ἢ "Αφροδίτη κλίνῃ πρὸς τὴν δύσιν) αὐτόθ. "Εγειραν τὰ ἄστρια (ἐβασίλευσαν τὰ ἄστρα, ἐξημέρωσε) Πελοπν. (Λάστ.) "Εγειραν τὰ σημάδια (ὁμοίως) αὐτόθ. *Αμα ἔγειρ'* ἢ νύχτα, ἐλάλησ' ὁ κόκορας Πελοπν. "Αρκαδ. "Εγειραν τὰ μεσάνυχτα (παρῆλθον τὰ μεσάνυχτα) Κύπρ. "Ηειρεν τὸ μεσημέρι κὶ ἀκόμα νὰ πιάσῃ δουλειὰ Νάξ. ("Απύρανθ.) *Γέρνει* ἢ μέρα (βαίνομεν πρὸς τὸ ἀπόγευμα) "Αστν. "Εγειρ' ἢ μέρα (εἶναι ἀπόγευμα) Κέρκ. ("Αργυράδ.) *Γερμέν'* ἦταν ἢ μέρα Σίφν. Τήν. "Ηγειρεν ἢ μέρα Κάλυμν. "Ηειρεν ἢ μέρα καλὰ καλὰ Νάξ. ("Απύρανθ.) Συνών. *Τσάκισ'* ἢ μέρα. "Εγείραν τ' ἀπόσκια (ἔλαβε κλίσην ὁ ἥσκιος, εἶναι ἀπόγευμα) Στερελλ. ("Αχυρ.) "Εγειραν τὰ ἥσκια "Ηπ. (Πλατανούσ.) || "Ασμ.

Θωρῶ τὸν ἥλιο ποὺ 'γειρε καὶ πάει νὰ βασιλέψῃ Ρόδ.

Πέντε φορὲς λ-λιοθυμῶ, κυρά μου, τὴν ἡμέρα,

δυὸ τὸ πωρνό, δυὸ τὸ βραδὺ καὶ μιὰ, σὰ γείρ' ἢ μέρα Κάρπ.

Γείραν τ' ἀπόσκια, γείρανε, Λελοῦδα μ', 'ς τὴν αὐλή σου Πελοπν. (Σουδεν.) "Η σημ. καὶ Βυζαντ. Πβ. Παστῶρ φίδος στ. Ε 570 (ἐκδ. Σουμμ.) «τὸν ἥλιον καθαρῶτατα πὺς ἔγειρε θωρεῖτε». 2) Κλίνω καὶ πίπτω, καταπίπτω Εὐβ. (Βρύσ.) Θράκ. ("Αδριανούπ. Σουφλ.) Κύπρ. Λέσβ. Μακεδ. (Νιγρίτ.) Στερελλ. (Περίστ.): *Τοὺν ἐζόρουξι κ'* ἔγειρι Σουφλ. *Τοὺν ἔσμπρουξι κ'* ἔγειρι αὐτόθ. *Θὰ γείρ'ς ἀπ'* αὐτ' "Αδριανούπ. *Θὰ σοῦ κόφον κᾶμμιά ματσ'κιά, π' θὰ γείρ'ς κεῖ* πέρα Περίστ. "Ωσπου νὰ φουρτώσ', μ' ἔγειραν ὅλα τὰ πράματα κὶ τὰ ξαναφόρτουσα Νιγρίτ. "Εγειρε τὸ κάρο (ἀνετράπη) Βρύσ. || "Ασμ.

Γιὰ δὲς *κουνάρ'* ποὺ ἔγειρι κρουμύδια φουρτουμένου κὶ βρουδισμό δὲν ἔβγαλ', γιὰτ' ἦταν σαπισμένον (ἐκ μοιρολ. εἰς θάνατον ἀσήμεου ἀνδρός) Λέσβ.

Βάλ-λει τῶν ἀπ-παρκῶφ-φωνῆν τῶν ἐνενηνταπέντε ὅσοι ἐξέραν πόλεμο ἐγέρνα τζ' ἐφοφοῦαν τζαῖ κᾶτι μικροπούλαρα γαῖμαν ἐκατουροῦαν

Κύπρ. β) 'Αποθνήσκω "Ηπ. (Πλατανοῦς.) Κύπρ.: Πάει, ἔγειρ' οὐ παππούλ'ς Πλατανοῦς. "Αμα γείρη ὁ τξύρης, ἔν νά κληρονομήσῃ πολὺ μ-μάλιν (μάλιν=περιουσίαν) Κύπρ. "Αμα-γ-ἔγειρεν ὁ τξύρης τους, ἐδκιακονήσαν οὔλοι τους (ἐδκιακονήσαν=ἐζητιάνευον) αὐτόθ. 3) Κατακλίνομαι πρὸς ἀνά-
παισιν, ἐφησυχάζω πολλαχ. καὶ Τσακων. (Χαβουτσ.): Εἶμαι κουρασμένος, πᾶ' νά γείρω 'ς τ' ἀνώι Κεφαλλ. (Κουβαλάτ.) "Ημαν ἀπουσταμένους κ' ἤγειρα λιγάκ' Στερελλ. (Φθιώτ.) "Ηγειρε μ-βάλι πάνω 'ς τὴ σενδούκα ν-τζαί 'ποτσοιμήθῃ "Αστυπ. Μόλις ἔγιουρα νά κοιμηθῶ δῶ χάμου Πελοπν. (Ξηροκ.) "Αμ-μα χτύπησεν ἡ πόρτα, γὼ ἤμουν γερμένος Κῶς (Καρδάμ.) "Εγειρα καὶ τὸν ἐπῆρα (ἐκοιμήθην) Πελοπν. (Μάν.) "Ηειρα 'ς τὴ γλίνη Νάξ. ('Α-
πύρανθ.) "Οτ' ἔγειρα (μόλις ἐξηπλώθην) Σάμ. Δὲ γέρνει 'ς τὸ παραγώνι; Πελοπν. ('Αρκαδ.) "Εγειρεν ἐκειδᾶ (κατε-
κλίθη, ἐξηπλώθη) Σύμ. Γεῖρ' νά τσ'μηθῇς Στερελλ. ('Α-
ράχ.) "Εγύρσε τσ' ἔκιουβε (ἔκλινε, ἔπεσε καὶ ἐκοιμήθη) Χαβουτσ. Γεῖρω 'μα 'ς τὸ ἔνα τὸ πλευρὲ, γείρκα καὶ κασήου (γέρνω εἰς τὸ ἔνα πλευρὸ, ἔγειρα νά κοιμηθῶ) αὐτόθ. Θὰ γείρου νά πλαιάσου νιὰ φ'χούλα Στερελλ. (Αἰτωλ.) Θὰ γείρου νά κλείσου τὰ μάτια μ' κάμμιὰ οὔριτσα Εὔβ. ('Ακρ.) "Εκεῖ πῶγειρι, ἦταν μιὰ λαγήσια φουλιὰ Θράκ. (Σουφλ.) Στερνὰ γείραν σὲ μιὰ κάμαρη νά κοιμηθοῦν Κ.Πασα-
γιάνν., Παραμύθ. 15 || "Ασμ.

Νεραντζιά μὲ τ' ἄνθη καὶ μὲ τὸν ἀνθό,
στρώσε μου νά γείρω, ν' ἀποκοιμηθῶ
Πελοπν. (Μαντίν.)
Πῆρα τὴ γάπα κ' ἔγειρα γιὰ νά σ' ἀλησμονήσω
κὶ ὁ πόνοσ σου δὲ μ' ἄφησε τὰ μάτια μου νά κλείσω
"Ηπ.

Τξ' ὁ δράκος ἔσ-σω 'έν ἦταν, ἦταν εἰς τὸ τδυνήν
τζαί βρίστει πέτραρ ριζιμιὰν τζαί γείρνει τζαί καθίζει
Κύπρ.

Καὶ γείρε ν' ἀποκοιμηθῇς, λίγον ὕπνον νά πάρης
Στερελλ. ('Αράχ.) Συνών. βαγίζω Β2, ξαπλώνω, πέ-
φτω, πλαγιάζω. "Η σημ. καὶ Βυζαντ. Πβ. Ριμάδ. κόρ.
στ. 619 (ἐκδ. Pernot) «"Η λυγερὴ ἐκ τῇ ραθυμιὰν ἤτονε
χρειά νά γείρη». β) 'Αποκοιμοῦμαι, κοιμοῦμαι πολλαχ.:
"Εγειρα λιγάκι τὸ μεσημέρι πολλαχ. "Επῆεν νά γείρη Σύμ.
"Εχεις μέρος νά γείρω ἀπόψε; Χίος. Μὲ τὰ πολλὰ πιά τὴν
ἐκατάφερεν τὰ μεσάνυχτα κ' ἐπῆγεν κ' ἤγειρε Χίος (Καρ-
δάμ.) "Ιδῶ γέρνου τὰ βράδυα 'ς τ' ἀμπέλ' Στερελλ. ('Αράχ.)
"Ιγὼ θὰ γείρου κάμμιὰ ὦρα, εἶμι ἀύπνουτους δυὸ βραδυές
τώρα Θεσσ. ('Ανατολ.) "Ελάτι νά γείρουμι Στερελλ. (Παρ-
νασσ.) "Ιγειρα λίγου Μακεδ. — Δὲν πᾶς νά γείρης, βρὲ κο-
ρίτσι; Γιὰ μένα κάθεσαι; Π.Νιρβάν., Συναξάρ., 29 Τρῶνε
καὶ γέρνουν! Τί γλυκὸς ὕπνος! Δ.Λουκόπ., Γεωργ. Ρούμελ.,
243. || "Ασμ.

Μὲ πῆρ' ὁ ὕπνος κ' ἔγειρα 'ς τοῦ καραβιοῦ τὴν πλώρη
καὶ ἦρθε καὶ μὲ ξύπνησε τοῦ καπετάνιου ἡ κόρη
πολλαχ. 4) Κάμνω ἢ λαμβάνω στροφὴν, στρέφομαι, πολλαχ.
καὶ Τσακων.: "Εγειρε ἀπὸ τ' ἄλλο πλευρὸ πολλαχ. "Εγιου-
ρε κατὰ τὸ ποτάμι Πελοπν. (Ξηροκ.) "Εγειρα 'κει 'ς τοῦ
ρίζουμα (κατηφόρισα) "Ηπ. (Καταρρ.) Γεῖρ'τι νά σᾶς
κιράσουμι ἔνα κρασί Στερελλ. ('Αράχ.) Γεῖρω 'μα 'ς τὸ ἔνα
πλευρὲ (γέρνω 'ς τὸ ἔνα πλευρὸ) Τσακων. Γεῖρε ὁπᾶ νά
'ράρε πέρ' ἔν' παζίου (στρίψε πρὸς τὰ ἐκεῖ νά δῆς ποῖος
ἔρχεται) αὐτόθ. "Εγείρκαὶ κάτου τὰ χκηνά (ἐστράφησαν,
ἐλαβον κατεύθυνσιν πρὸς τὰ κάτω αἱ αἰγες) αὐτόθ. Τὸ βόιδι
δὲ γιούρνει πίσω Πελοπν. (Ξηροκ.) || "Ασμ.

Τξαί μέσ' 'ς τὸ στρώμα ἔγειρε τζαί πάλι ἀποκοιμᾶται
τζαί μέν' τ' ἀγαπημένον της πάντοτε ἀνθυμᾶται

Κύπρ. "Η σημ. καὶ Βυζαντ. Πβ. Διήγ. παιδιοφρ. στ. 950
(ἐκδ. G. Wagner, σ. 174)

Καὶ ἂν νυστάξῃς πάμπολλα καὶ κοιμηθῇς βαρέα,
ἄλλοι 'ς ἔσεν κακότυχον, πῶς θέλεις ἐξεστρέφει,
νά γείρης ἐξανάσκελα, νά πέσης ἄνω κάτω
καὶ Λύβιστρ. καὶ Ροδάμν. στ. 2723 (ἐκδ. G. Wagner, σ.
318) «Γέρνω, θωρῶ τὸν Λύβιστρον, ἐπέρασε κ' ἐκεῖνος». Συνών. γυρίζω, στρίβω. β) Κάμνω ἢ λαμβάνω στροφὴν,
ἐπιστρέφω "Ηπ. Ρόδ. Στερελλ. ('Αράχ. Παρνασσ.) Τσα-
κων. (Πραστ.) — Κ.Πασαγιάνν., Μοσκ., 43, 72: Γεῖραν
πίσου 'ς τοῦ χωριὸ 'Αράχ. "Ειρεν εἰς τὸ κεπούλ-λᾶιν του
Ρόδ. Γείρουρ ἔρι (ἐπιστρέφω) Πραστ. — Μιὰ καὶ δυὸ οἱ
χωρικοὶ γέρνουν πάλι 'ς τὸ χωριὸ Κ.Πασαγιάνν., Μοσκ. 43.
Παίρνει ἡ καφο-Ζαχαρούλα ἀλεύκαντο τὸ παννὶ καὶ γέρνει
μάτα 'ς τὸ χωριὸ αὐτόθ., σ. 72. || "Ασμ.

"Αν κάτσω Μάη καὶ Θεριστὴ κι ὅλον τὸν "Αλωνάρη
κι ἀπέχεμα πάω 'ς τὸν τόπο μου, γέρνω 'ς τοὺς ἐδικούς μου
"Ηπ. Συνών. γυρίζω. γ) Κλίνω πρὸς τινα εὐνοϊκῶς. Κύ-
θηρ. Μακεδ. (Κοζ.) Νάξ. ('Απύρανθ.) Παξ. Σάμ.: Τὸ ρέμα
τοῦ λαοῦ ἀγέρνα μὲ τὸ Στάη Κύθηρ. Θὰ κλίνου ἀπᾶν' 'ς ἔνα
πιδὶ κι θὰ τ' τὰ γράφου οὔλα Σάμ. Γέρνει κατὰ τσῆ θυγα-
τερός τσης (εὐνοεῖ μᾶλλον τὴν θυγατέρα τσης) Παξ. Γέρν'
κατ' σ'μιθιρᾶ (γέρνει κατὰ τὴν συμπεθεράν, κλίνει, διάκειται
εὐμενῶς πρὸς τὴν συμπεθεράν· εἰρωνικῶς) Κοζ. "Εκεῖ πού
νοιώθει κανεῖς τὸ συμφέρο δου, ἐκεῖ 'έρνει κιόλα "Απύρανθ.
"Η σημ. καὶ Βυζαντ. Πβ. Διγεν. "Ακρίτ. στ. 481 Esc.
(ἐκδ. Trapp, σ. 130) «ποτὲ μηδὲν ὀκνεῖτε... μὴ νύκταν μηδ'
ἡμέραν | ὥς διὰ γείρω ἐγλήγορα ὥς διὰ τὴν ποθητὴν μου». Συνών. βαγίζω Γ1, κλίνω. 5) Στρέφομαι καὶ φεύγω, ἀπο-
μακρύνομαι, φεύγω, ἐξαφανίζομαι Εὔβ. ("Ακρ.) "Ηπ. (Κα-
ταρρ. Πλατανοῦς.) Θεσσ. ('Αἰβάν.) Κρήτ. ('Αχεντρ.) Κύ-
θηρ. Κύπρ. Νάξ. ('Απύρανθ.) Πελοπν. ('Ανδρούς. Μάν.
Ξηροκ. Παπούλ. Χαντζ.) Ρόδ. Σίφν. Σκυρ. Στερελλ. (Αἰ-
τωλ. "Ανατολ. Φθιώτ.): Τώρα! ἔγειρι, δὲ δού προυφτάν'ς
"Ακρ. "Εγειρι κειθ' ἀπ' τὴ ράχ' "Αἰβάν. "Αγειρε ὕστερα
'ς ἔνα καδούνη Κύθηρ. "Εγειρα! Τσάκω με (ἀπεμακρύνθην,
ἔφυγα, πιάσε με) "Ανδρίτσ. Παππούλ. "Εγειρεν 'ς τὸ χωριὸ
(ἔφυγεν, ἐπῆγεν εἰς τὸ χωρίον) Ρόδ. "Εγειρε μέσα 'ς τὸν
πεντσία τσαι γιὰ τοῦτο δὲ φαίνεται Σκυρ. "Εγιουρε κατὰ
τὸ ποτάμι Ξηροκ. "Εγειρ' οἱ Κώτσους 'ς τὴ ράχ' Πλατα-
νοῦς. "Ο "Ιαννάς ἤγειρε ἐπᾶ 'ς τὸ καμπαναρεῖδ (ἐστράφη,
ἐκαμψε τὸ καμπαναρεῖον) Σίφν. "Αμα γέρνης τὸ βουνόν,
ἔν' νά δῆς τὸ χωρκὸν Κύπρ. "Εγειραν κά' τοῦ Καρπινήσ'
(ἐστράφησαν, ἔφυγαν διὰ τὸ Καρπενήσι) Στερελλ. (Φθιώτ.)
Πῆραν τοῦ ντουρὸ κι τοὺν εἶδαν σὶ νιὰ ράχ' 'πῶγιρι Αἰ-
τωλ. Τοῦ βράδ' ἔγειραν, χάθ'καν αὐτόθ. "Ηχασα μιὰ γε-
ροδοπροβατίνα καὶ κατέχω ποῦ 'ναι γερμένη "Αχεντρ. Δὲ
γάνει τὸ μεροκάματό δου 'να φράγο, ἦειρε γ'εὐτὸς τὸ γα-
τήφορο "Απύρανθ. "Εγείρσε πάνον, ὃ μι ὀροῦ γι πλέα
(ἐστράφη, ἔφυγε πρὸς τὰ ἐπάνω, δὲν τὸν βλέπω πλέον) Τσά-
κων. || "Ασμ.

Μ' ᾶ' δὲ σὲ πάρω μιὰ βραδυὰ 'νά γείρωμε 'ς τὰ ὄρη,
νά πάη ἡ μάννα σου νά βρῇ τὴ γλίνη δίχως κόρη
Κρήτ.

Χάρε, γιὰ γεῖρ' ἀπ' τὸ χωριό, γεῖρ' ἀπ' τοὺς καφενέδες,
νά κάτσουνε οἱ ἄρχοντες, νά πάρουν τὸ γαφέ τους
(ἐκ μοιρολ.) Μάν.

Γ) Μέσ. "Εγείρομαι, σηκώνομαι "Απουλ. (Καλημ.) Βιθυν.
(Κουβούκλ.) Θράκ. (Βιζ. Σαμοκόβ.) Καλαβρ. (Βουνὶ Κον-
τοφ. Μπόβ. Χωρίο Βουν.) Καππ. ('Ανακ. Σινασσ.) Κάρπ.
Κρήτ.: Δὰ γείρω νά σ' ἀνοίξω Κρήτ. Ταχιά γέρετκα σή-
μερα καὶ τάγισα τίς κόττες Βιζ. Γέρκαμα πουρνό-πουρνό

Κουβούκλ. Ἡμ-μον *gathionda*, πόι ἐγέρτηνα (=εἶχα καθήσει, ἔπειτα ἐσηκώθη) Βουνί. Τσουμᾶται καλὰ τσαὶ γέρ-
ρεται κάλλιο (=κοιμᾶται καλὰ καὶ ξυπνᾷ καλύτερα) Γέρ-
ρομαι τήμ *bouρ-ρή*, ἂν ἐξ-ζήω (θὰ ἐγερω τὸ πρωί, ἂν ζή-
σω) αὐτόθ. Αὔριμ *bouρ-ρό* ἔχω νὰ γερωτῶ σῆμα, νὰ κοθ-
σινίω τ' ἀλεύρι, νὰ κάμω τὸ τσωμί (=αὔριο πρωὶ πρέπει νὰ
σηκωθῶ ἐνωρίς, νὰ κοσκινίσω τὸ ἀλεύρι, νὰ κάμω τὸ ψωμί)
Μπόβ. Μὴ ἀπομηθάτε, γειρᾶστε (=μὴ κοιμηθῆτε, ἐγερθῆ-
τε) αὐτόθ. Ἐμεῖ *γερ-ρόμεστε* τσαὶ πᾶμε (σηκωνόμεθα καὶ
πηγαίνομεν) αὐτόθ. Ἐγέρτηνα, ἄρτε *χερών-νω* νὰ κάμω
τεδ-δουλεῖε (ἐσηκώθην, τώρα ἀρχίζω νὰ κάνω τίς δουλειές)
αὐτόθ. || Παροιμ. Τί τσουμᾶται μὲ παιδιὰ γέρ-ρεται κατο-
ρημένο (ὅποιος κοιμᾶται μὲ παιδιὰ σηκώνεται κατορημέ-
νος) αὐτόθ. || Ἄσμ.

Πῶς νὰ γερωτῶ, ἀουρίδι μου, ἀπὸ τὴν ἀγαλιά σου
Κάρπ.

Μά, ὡς τὸ εἶδια, ἐξεπάστηκα, ἐξύπνησα κ' ἠγέρτην
κ' ἐπόμεινα μὲ τὴν χαράν, χωρὶς νὰ πάρω χάριν
αὐτόθ.

Γέρνεν' ὁ δράκος, τὸ θεριό, τὸ Γιάννη γιὰ νὰ φάη,
νὰ φά' ἐμὲ τὸ μοναχό, τσῆ μάννας τὸ καμάρι
Κρήτ.

Ἀγριούρ' ἀγριούρ', μαννίτζα μου, ἀγριούρ' νὰ πᾶμ' ἀπέσω
(σῆκω, ἐγείρου, μαννούλα μου) Ἀνακ. Συνασσ. β) Ἀναρ-
ρωνύω, ἀναλαμβάνω Τσακων.: Ἐγὶ γειρετὶ ὁ Νιχάλη ἀπὸ τὰν
ἄ βοά πῆ ν' ἔνα ἔχου ὁρατὲ (ἔχει ἀναλάβει ὁ Μιχάλης ἀπὸ
τὴν ἄλλη φορὰ πού τὸν εἶχα ἰδῆ) Ἄνα φάη καὶ γκάενα, τὰν
οὔρα ἔρι γείρου (ἄμα φάη καλὰ κάνεις, 'ς τὴν ὥρα ἀναλαμ-
βάνει δυνάμεις) αὐτόθ. Ἡ σημ. καὶ Βυζαντ. Πβ. Λύβιστρ.
καὶ Ροδάμν. στ. 2459 (ἐκδ. Δ.Μαυροφρύδ., σ. 414) «γεί-
ρεστε καὶ ἄς ὑπαγαίνωμε, μὴ ἀργοῦμεν τὸν καιρὸν μας» καὶ
Γ.Χορτάτζ. Ἐρωφίλ. Ἀφήγ. στ. 61 (ἐκδ. Σ.Ξανθοῦδ., σ. 2)
«γιατὶ ὅσες θέλου ταραχὲς κι ἀνέμοι νὰ γερθοῦσι». Συνών.
γερρεύω, ξεγερρεύω, ξεγυρνίζω.

γερνῶ *γερω* Κάρπ. (Ἑλυμπ.) Κρήτ. Πόντ. (Ἱμερ. Οἶν.
᾽Οφ. Τραπ. Χαλδ.) Χίος (Πυργ.) *γηρῶ* Νίσυρ. Σύμ. Τῆλ.
γεροῦρ ἔρι Τσακων. *γιρῶ* Λῆμν. *γεράω* Ζάκ. Καλαβρ.
(Μπόβ.) *γιράου* Μακεδ. (Ἐράτωρ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) *γε-
ρῶ* σύνθηθ. *γερωῦ* Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Σκυρ. *γιρῶ* Ἄνδρ.
(Κόρθ.) Θεσσ. (Κρυόβρ.) Κυδων. Μακεδ. (Γαλατ. Δρυμ.
Πεντάπολ. Χαλάστρ. Χαλκιδ.) Σάμ. *γιρῶ* Λυκ. (Λιβύσσ.)
ἔρνῶ Κάλυμν. Κάρπ. Μακεδ. (Γκιουβ.) Μεγίστ. Νάξ. (Ἀ-
πύρανθ. Κωμιακ. Κορων.) Σύμ. *γέρω* Πόντ. (Ἰνέπ.) *γε-
ρῶ* πολλαχ. *γερνῶν* Πελοπν. (Λεντεκ. Σουδεν.) *γιρνῶν*
πολλαχ. βορ. ἰδιωμ. *γεράζω* πολλαχ. *γεράζον* Εὔβ. (Βρύσ.)
Καππ. (Σίλ.) Μέγαρ. Πελοπν. (Μάν.) *γεράζ-ζον* Εὔβ.
(Κουρ. Κύμ. Ὀξύλιθ.) *γεράτζω* Ἀπουλ. *γιράζον* πολλαχ.
βορ. ἰδιωμ. *ἰράζον* Μακεδ. (Κοζ. Σιάτ.) *γεράζω* ἡμα Τσα-
κων. (Χαβουτσ.) Ἀόρ. *γέρακα* Εὔβ. (Βρύσ. Κουρ. Κύμ.)
Μέγαρ. *ἐγέρακα* Τσακων. (Χαβουτσ.) Μετοχ. *γεράζοντας*
Ἡπ. (Πάργ.) *γερασμένος* σύνθηθ. *γιρασμένους* σύνθηθ. βορ.
ἰδιωμ. *γερασμένο* Καππ. (Ἀραβάν.) *εράμενος* Κάρπ. *γε-
ρακού* Τσακων. (Πραστ. Χάβουτσ.) *γερατὲ* Τσακων. (Χα-
βουτσ.) *γεράσoda* Ἀπουλ.

Τὸ Βυζαντ. *γερω*, ὁ πιθανώτατα ἐκ τοῦ *γηρῶ* κατ' ἐπί-
δρασιν τοῦ *γέρων* - *γέρος*. Βλ. Περί γέροντ. στ. 197 (ἐκδ.
G. Wagner, σ. 111): «ὅτι ὅσον γερνοῦν οἱ γέροντες, ὅσον και-
ρὸς διαβαίνει | τόσον ἐκ τὸ κεφάλιν τους ὁ μυαλὸς φυραίνει». Πβ. καὶ Ἐρωτόκρ. Δ 196 (ἐκδ. Σ.Ξανθοῦδ.): «χάνει ὁμορ-
φία καὶ μυρωδιά, κάλλη καὶ δροσερότη, | γερεῖ ζιμιὸ καὶ ψύ-
γεται καὶ μπλιὸ δὲν ἔχει νιότῃ» (τὸ ἄνθος). Ὁ τύπ. *γηρῶ*

ἐσχηματίσθη κατὰ τὰ εἰς -ῶ συνηρημένα ἐκ τοῦ θέμ. *γηρ-*
τοῦ ἄορ. *ἐγήρασα* τοῦ ἄρχ. *γηράσκω*. Οἱ τύπ. *γερνῶ*
καὶ *γεράζω* κατὰ μετασχηματισμὸν ἐκ τοῦ θέμ. τοῦ ἄορ.
ἐγέρασα κατὰ τὰ λοιπὰ εἰς -νῶ καὶ -άζω τῆς Νέας Ἑλ-
ληνικῆς. Πβ. Γ.Χατζιδ., ΜΝΕ 1, 275. 292.

Α) Ἀμτβ. 1) Εἶμαι, γίνομαι γέρων, γηράσκω κοιν. καὶ
Καλαβ. (Μπόβ.) Καππ. (Ἀραβάν. Σίλ.) Πόντ. (Ἱμερ. Οἶν.
᾽Οφ. Τραπ. Χαλδ.) Τσακων. (Χαβουτσ.): *Γέρασα* πιά. Τώ-
ρα *γεράσαμε* κοιν. *Μέρες* δὲ *βερωῦσι* ἀπὸ τὸ *Μιχάλη*, δὲ
γερνᾷ καθόλου Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) *Γέρακα*, ὁ τσίτρινος,
τσαὶ δὲ *μποροῦν* πλέο νὰ *δουλέγω* Μέγαρ. Τώρα *ἐμεῖς γε-
ράκαμε!* Εὔβ. (Βρύσ. Κουρ. Κύμ.) *Καφοτσερά*, ἠγέρασες
Πάρ. (Λεῦκ.) Ὀδόμου *γερνᾷ* ἄνθρωπο (ὁδόμου=ὄταν)
Κορσ. Ἄμα *γεράσ'* ὁ ἄνθρωπος, ἔνα σπὶτ' *λίρα* νὰ *σῶχοντε*,
δὲν εἶναι τίποτα Ἀντίπαρ. Ἐνα *γερασμένη* *ναῖκα* (μία γη-
ρασμένη, γριὰ γυναικα) Σίλ. *Τιάζ* ἄρτουλους *οὐ* *γεράζει*
(αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος δὲν γερνάει) αὐτόθ. Καθὼς *ἀγροῖζ' σα*,
ἔτσ' τὸν *θ' μῶμι*, δὲ *γιράζ'*, τοῦ *σῶ' λλί* Εὔβ. (Ἀκρ.) *Πάου*
'ς τὰ *κομμάτια*, *γέρασα*, δὲν *ἔχου* ντίπ *θυμητ' κό* Εὔβ. (Ἰαχν.)
Αὐτὸς *οὐ* *καλότ' χους* δὲ *βάρ'* *κασαβέτ' μέσα τ' κί* δὲ *γιράζ'*
(*κασαβέτι*=στενοχωρία, λύπη) Ἡπ. (Κουκούλ.) *Τὰ μικρὰ*
τοῦ *γλάρου*, τὰ *γλαρόνια*, εἶναι *πιὸ* *σκοῦρα* ἀπὸ τοὺς *μεγά-*
λους καὶ ὕστερα *γεράζοντας* γίνονται *πιὸ* *μαῦρα* Ἡπ. (Πάργ.)
Παράκις *γηράζου* Θεσσ. (Βαθύρρ.) Ἄλλ' *γιράζ' ν* *κί* δὲν
μποροῦν *ν'* *ἀλλάξ' ν* Θεσσ. (Μεγαλόβρ.) *Μὰ* *πού* *'da* *σέ*
πῆρα, ἦσου *λωλός*, καὶ *γέρασες*, *μὰ* τὸ *λαλεῖς* καὶ *παιαίνεις*
Κρήτ. Ὅσο *γερᾷ* ὁ *κακομοίρης*, *τόσο* καὶ *παραουλιάζει* (γί-
νεται *μωρός*) Κρήτ. (Νεάπ.) *Γερασμένος* *θωρεῖς* Κρήτ.
(Χαν.) *Πάει* οὐ *Θύμιους*, *δίπλουσι*, δὲ *μπορεῖ* ἄλλον, *γέρασι*
Μακεδ. (Δεσκάτ.) Ἐέρασα *γι* *ἐτοῦτοι* καὶ *κάνου* *τῶ* *νιοί*
Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Ἐγέρασα *γ' ῶ*, *εἶμαι* *γιγινῶ* καὶ δὲ *ματα-*
φελᾶω Ὀθων. Ὅσο *πάει* ἡ *καλή* μου καὶ *γεράζει* (ἡ *καλή*
μου=ἡ *μάμη* μου) αὐτόθ. Ἀκου καὶ *μένανε* *πού* *μουνα*
νὰ καὶ *γέρασα* Πελοπν. (Παιδεμ.) Ἐγέρασα *πιὸ* *γι* *ἐν*
ἔχω *γόδια* καὶ *μαμ-μουλῶ* τὸ *ψωμί* (ἐγέρασα *πλέον* καὶ δὲν
ἔχω *δόντι* καὶ *μασουλῶ* τὸ *ψωμί*) Σύμ. Ὁ *Νικολῆς* *εἶδε*
κοπά'ι *πρόατα* *τσαὶ* *καταίττες*, *μὰ* *ἄμα* *ἐγέρασεν* *κομ-μά-*
τιν τὸ *παράτησεν* εἰς τὰ *παιδιὰ* τοῦ *Χίος* (Πισπιλ.) Ἀντὶ
νὰ *γηράσου*, *ξιτρυφιζαίνου* (ἀντὶ *νὰ* γίνω *γέρος*, γίνομαι
περισσότερον *τρυφερός*, *νέος*) Στερελλ. (Περίστ.) Ὁ *ἄν-*
θρωπο *γεράζ'* *γλήγορα* Χαβουτσ. Ἐζοῦ *ἔδαρι* *ἐγεράκα*, *τσ'*
ἐτ' *ἀντέχουμενοι*; (ἐγὼ *τώρα* *ἐγέρασα*, τί *περιμένετε*;) Τσα-
κων. Ἐκιοῦ, *καφο-Μιχάλη*, *ἔσι* *γερακού!* (ἔσύ, *καφο-Μι-*
χάλη, *εἶσαι* *γερασμένος!*) αὐτόθ. *Τότε* *π'* *ἐγείρ' τσε* ἀπὸ τὰν
Ἀμεζιτσή, *ἔκι* *πλέα* *γερατὲ* ὁ *τσεῖς* *σι* (ἀφ' οὔτου *ἐπέστρεψεν*
ἐξ Ἀμερικῆς, *ἦτο* *πλέον* *γερασμένος* ὁ *θεῖος* του) αὐτόθ.
Γέρασιν τοῦ *βαρβάτου* *μας* ἄλλονγου Μακεδ. (Γαλατ.) Ἐγέ-
ρασε τὸ *σπαρτό* (ὑπερωρίμασαν τὰ *σιτηρὰ* καὶ γέρνουν *πρὸς*
τὰ *κάτω*) Κρήτ. (Νεάπ.) *Τῇ* *βρωτομαρτιά* *ρίχνουμε* *τὴν*
ἀσπερδουκλόριζα *ἀπάνω* *'ς* τὰ *σπίτια* *ἢ* *'ς* τὰ *δέδρα* *γιὰ* *νὰ*
μένουντε *γερά* καὶ *νὰ* *μὴ* *γεράζοντε* Κέρκ. (Σιν.) || Φρ. *Νὰ*
ζήσετε, *νὰ* *γεράσετε* (εὐχὴ *πρὸς* *νεονόμους*) κοιν. *Νὰ* *ζήσ'*
τ' *ἀδρόγγυνον*, *ν'* *ἀσπρίσ'*, *νὰ* *γιράσ'* (ὁμοίᾳ τῇ προηγουμένῃ)
Θεσσ. (Μεγαλόβρ.) *Νὰ* *μᾶς* *ζήσ' ν*, *νὰ* *καρπίσ' ν*, *νὰ* *γιράσ' ν*
(ὁμοίᾳ τῇ προηγουμένῃ) Μακεδ. (Χαλάστρ.) *Νὰ* *εράσετε*
καὶ *μὲ* *κληρονόμοι!* (εὐχὴ) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) *Νὰ* *ζήσης*,
ν' *ἀσπρίσης*, *νὰ* *γεράσης* (εὐχὴ) Ἡπ. (Κοκκιν.) *Νὰ* *'σαι*
καλομοῖρα, *νὰ* *εράσης* καὶ *νὰ* *εἴης* *γρᾶ-γρᾶ* (εὐχὴ) Κάρπ.
(Ἑλυμπ.) *Νὰ* *μῆγ-γεράσης* (ἀρά) αὐτόθ. *Νὰ* *μὴ* *σώσης*
νὰ *γεράσης* (ἀρά) Κρήτ. || Παροιμ. φρ. Ἡμουν *μικρὸς* καὶ
γέρασα (ἐπὶ *μακρᾷς* *ἀναμονῆς* *πρὸς* *ἐκπλήρωσιν* *δοθείσης*
ὑποσχέσεως) σύνθηθ. Ἐγέρασα, *μὰ* δὲν *ἐγέλασα* (ἐπὶ *πολυ-*

